Zeszyty Naukowe Collegium Witelona
ISSN 2956-302X, e-ISSN 2956-3208 nr 46(1)/2023

DOI: 10.5604/01.3001.0053.9301

Beata Skwarek
Collegium Witelona Uczelnia Państwowa
Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych
e-mail: beata.skwarek@collegiumwitelona.pl

Iryna Lozynska
Państwowy Pedagogiczny Uniwersytet im. Iwana Franki w Drohobyczu
Wydział Historii, Pedagogiki i Psychologii
e-mail: loz.iryna@gmail.com

Realizacja międzynarodowego projektu w ramach Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży jako efekt partnerstwa aktywizującego środowisko akademickie i społeczność lokalną

STRESZCZENIE

Artykuł ma charakter sprawozdawczy z realizacji projektu „Pod wspólnym niebem – studenci w Festiwalu Kultury Polsko-Ukraińskiej" obejmującego wizytę grupy ukraińskiej w Legnicy w Polsce w dniach od 28 sierpnia do 6 września 2023 r., w którym wzięło udział 36 studentów (po 18 z Ukrainy i z Polski) studiujących na różnych wydziałach i kierunkach. Działania o charakterze kooperatywnym realizowane były z wykorzystaniem aktywnych metod edukacji pozaformalnej i przy zaangażowaniu środowiska lokalnego, w tym powołanej w 2021 r. Rady Ekspertów Społecznych.

Słowa kluczowe: projekt, studenci, środowisko społeczne, współpraca.

Wstęp

Partnerstwo pomiędzy Collegium Witelona Uczelnia Państwowa (do 2022 r. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy) a Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Iwana Franki w Drohobyczu trwa od ponad 20 lat. Współpraca pomiędzy uczelniami charakteryzuje się szeroką skalą, wszechstronnością i skutecznością działań podejmowanych na polu naukowym, edukacyjnym, kulturowym czy społecznym. W tym okresie odbyło się kilkadziesiąt wspólnych konferencji, prowadzono szereg badań i projektów naukowych, wydano kilka publikacji, zrealizowano szereg programów wymiany akademickiej nauczycieli i studentów.

Polsko-ukraińska współpraca pomiędzy uczelniami jest szczególnie aktywna i ważna w ostatnich latach. Po inwazji rosyjskich najeźdźców na ziemie ukraińskie Collegium Witelona Uczelnia Państwowa wspólnie ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Akademicka" aktywnie pomaga naszym przyjaciołom z Ukrainy m.in. poprzez organizację pomocy humanitarnej oraz realizację projektów w różnych zakresach. Sprzyja to podnoszeniu jakości oferty edukacyjnej i zawodowej uczelni, niwelowaniu wszelkich barier i problemów (technicznych, komunikacyjnych, emocjonalnych), co sprzyja budowaniu sieci relacji i otwartości oraz aktywizowaniu środowiska we własnym regionie, jak i w partnerstwie międzynarodowym[1].

Projekt „Pod wspólnym niebem – studenci w Festiwalu KulturyPosko-Ukraińskiej" – uczestnicy, założenia, cele, działania

Projekt jest kolejnym – trzecim efektem[2] wieloletniej współpracy legnickiej Uczelni z Państwowym Pedagogicznym Uniwersytetem im. Iwana Franki w Drohobyczu i Starostwem Powiatowym w Legnicy, sfinansowanym ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji Ministerstwa Edukacji i Nauki. Podobnie jak w poprzednich edycjach, działania trwały 10 dni – od 28 sierpnia do 6 września 2023 r. – i uczestniczyło w nich 36 osób w wieku od 17 do 30 lat, po 18 studentów z legnickiej i drohobyckiej Uczelni reprezentujących różne kierunki, oraz 2 opiekunów.

Głównym założeniem projektu był udział młodzieży w zorganizowanym pierwszym Festiwalu Kultury Polsko-Ukraińskiej „Pod wspólnym niebem", którego celem było zbudowanie jedności między polskimi i ukraińskimi mieszkańcami powiatu legnickiego, miast Legnicy i Drohobycza w wymiarze społecznym poprzez udział w Festiwalu promującym szeroko rozumianą kulturę obu narodów, łączenie pokoleń, wspólne doświadczanie pozytywnych relacji i pokonywania barier komunikacyjnych oraz mentalnych. Zakwaterowanie w jednym miejscu i wspólnie podejmowane inicjatywy wpłynęły znacząco na uczestników, którzy zintegrowali

---

[1] B. Skwarek, *Wzmacnianie współpracy polsko-ukraińskiej na polu naukowo-badawczym na przykładzie zrealizowanego projektu sfinansowanego ze środków Fundacji PZU*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy" nr 36(3)/2020, Legnica, s. 95 (s. 95–99); B. Skwarek, *Potencjał obszaru naukowo-badawczego a możliwości współpracy na arenie międzynarodowej. Rozwiązania aktywizujące środowisko akademickie i społeczności lokalnych na przykładzie partnerskich projektów* [w:] *Спадщина Івана Франка в контексті досліджень проблем історії, культури і музеєзнавства від найдавніших часів до сучасності*, Пóсвіт, Нагуєвичі-Дрогобич 2021, УДК 821.161.2.09(092)Фра С 71, s. 91–99; B. Skwarek, *Partnerstwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy z Państwowym Pedagogicznym Uniwersytetem im. I. Franki w Drohobyczu w realizacji projektu „Od ziemi Witelona do ziemi Iwana Franki – poznajemy siebie i naszych Partnerów"*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy" nr 41(4)/2021, Legnica, s. 105–106 (s. 105–113); B. Skwarek, *Realizacja projektu „Potencjał i walory ziemi Witelona – od zwiedzania do działania" w partnerstwie z Państwowym Pedagogicznym Uniwersytetem im. Iwana Franki w Drohobyczu i Starostwem Powiatowym w Legnicy*, „Zeszyty Naukowe Collegium Witelona " nr 43(2), Legnica 2022, s. 115 (s. 115–122); B. Skwarek, *Realizacja projektu „Pamiętamy i działamy – wolontariusze śladami historii i jej bohaterów"*, „Zeszyty Naukowe Collegium Witelona" nr 44(3), Legnica 2022, s. 130 (s. 129–137).

[2] Poprzednie edycje projektów zrealizowano: w 2021 r. „Od ziemi Witelona do ziemi Iwana Franki – poznajemy siebie i naszych Partnerów"; w 2022 „Potencjał i walory ziemi Witelona – od zwiedzania do działania".

się ze sobą oraz ze społecznością lokalną; pozyskali i poszerzyli wiedzę na temat specjałów kulinarnych obu narodowości i kosmetyków naturalnych; zdobyli i poszerzyli umiejętności w samodzielnym i/lub grupowym wykonywaniu produktów podczas warsztatów; poznali tańce ludowe obu narodów i posiedli oraz poszerzyli umiejętności prezentacji własnych talentów; nawiązali nowe znajomości, przyjaźnie i współpracę, którą będą utrzymywać; rozwinęli i zwiększyli umiejętności przełamywania barier językowych i mentalnych, pracy indywidualnej i grupowej, wystąpień publicznych, prezentacji i autoprezentacji. Studentki z Ukrainy miały okazję zredukować stres i przezwyciężyć traumę oraz odzyskać równowagę emocjonalną i poprawić swoje samopoczucie zaburzone w wyniku rosyjskiej agresji. Wszyscy doświadczyli radości, atrakcyjnie, aktywnie i owocnie spędzili czas.

Uczestnicy projektu mieli okazję poznać się jeszcze przed rozpoczęciem właściwych działań podczas zorganizowanego spotkania w formule online, utrzymywali też ze sobą stały kontakt w mediach społecznościowych. Umacnianiu więzi i wzajemnej integracji sprzyjało zakwaterowanie w jednym miejscu (tradycyjnie był to Dom Studenta w Legnicy), wspólne spożywanie posiłków, korzystanie z pomieszczeń do treningu (siłownia) i rekreacji (np. bilard, ping-pong).

Przewodnim motywem zaplanowanego projektu było przygotowanie oraz bezpośredni udział studentów z różnych kierunków legnickiej i drohobyckiej uczelni w pierwszym Festiwalu Kultury Polsko-Ukraińskiej „Pod wspólnym niebem".

Przebieg wydarzenia poprzedził tradycyjnie już organizowany dzień integracji i spotkań (dzień I). W kolejnych dniach (dni II–V) studenci uczestniczyli w warsztatach z zakresu promocji zdrowia, wykorzystania roślin w profilaktyce zdrowia i wyrobów kosmetycznych. Przygotowane produkty, w tym również w Laboratorium ekokuchni (zdrowa żywność), zaprezentowane zostały podczas Festiwalu. Studenci jako wolontariusze uczestniczyli również w sprzedaży losów w „Loterii z Kropką", przygotowaniu zaplecza technicznego i porządkowaniu terenu po jego zakończeniu.

Festiwal odbył się 2 września (dzień VI) na legnickim Rynku. W zaplanowanym scenariuszu przeprowadzono warsztaty przybliżające zwyczaje obu narodów związane m.in. z kuchnią, kosmetologią czy rękodziełem. Przy zorganizowanych stanowiskach każdy chętny miał możliwość wzięcia udziału w przygotowanych pokazach: przeprowadzone zostały warsztaty kulinarne, kosmetyki naturalnej, plastyczne i inne, jak np. pokazy pierwszej pomocy medycznej czy bezpieczna Strefa Malucha – miejsce do wspólnych zabaw, gier i konkursów. Na scenie odbywały się występy taneczne i wokalne, w tym naszych studentów i zaproszonego zespołu z Kolegium Muzycznego im. W. Barwińskiego w Drohobyczu. Przyjazd zespołu wraz z opiekunami i zaproszonymi gośćmi – przedstawicielami Urzędu Miasta w Drohobyczu, Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Iwana Franki w Drohobyczu, Państwowego rezerwatu Historyczno-Kulturowego „Nagujewicze", umożliwiło dofinansowanie z Fundacji PZU w ramach projektu „POD WSPÓLNYM NIEBEM" – WSPÓŁORGANIZUJEMY PIERWSZY FESTIWAL KULTURY POLSKO-UKRAIŃSKIEJ W LEGNICY. Na zakończenie tej części Festiwalu przeprowadzono losowanie i wręczenie nagród w „Loterii z Kropką", z której dochód został przeznaczony na organizację integracyjnych zajęć dla dzieci oraz zakup rzeczy potrzebnych walczącej Ukrainie. Zwieńczeniem dnia były występy zespołu Troye Zilla i Dagadany na dziedzińcu Akademii Rycerskiej.

Festiwal „Pod wspólnym niebem" objęty został Honorowym Patronatem przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Starostę Powiatu w Legnicy, Prezydenta Miasta Legnicy. Głównymi organizatorami byli: Fundacja Pomagamy i Kropka oraz Związek Ukraińców w Polsce Koło Legnica. Współorganizatorzy i Partnerzy: Starostwo Powiatowe w Legnicy, Urząd Miasta

Legnicy, Collegium Witelona Uczelnia Państwowa, Stowarzyszenie „Wspólnota Akademicka", Fundacja Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Fundacja KGHM Polska Miedź, Fundacja PZU, Koleje Dolnośląskie, Legnickie Centrum Kultury, Lions Klub Legnica Silesia.

Wśród atrakcyjnych form spędzenia czasu znalazły się m.in. wycieczka edukacyjna do Opactwa Cystersów (dzień VII), po której przewidziano pobyt na Ranczo Alpak i wieczorne ognisko z pieczonymi kiełbaskami. Młodzież uczestniczyła także w ciekawych warsztatach „Wspólnie rozwijamy gospodarkę naszego regionu. Kompetencje twoim paliwem do kariery" zorganizowanych przez Legnicką Specjalną Strefę Ekonomiczną w ramach Dolnośląskiego Klastra Edukacyjnego oraz seminarium nt. „Studencka działalność na rzecz uchodźców wojennych z Ukrainy – społeczne i naukowe doświadczenia". Wzmocnienie stanowiły również organizowane podczas całego pobytu warsztaty z wykorzystaniem metod holistycznych jako alternatywnych form wspomagania terapii w procesie powrotu do równowagi emocjonalnej. Do wyboru były trening autogenny, relaksacja neuromięśniowa wg Jacobsona, Metoda Silvy. Ostatnie chwile (dni IX i X) uczestnicy spędzali na podsumowaniach, opracowaniach rezultatów projektu i pożegnalnych spotkaniach[3].

Ewaluacja projektu

W projekcie zastosowano metody artystyczne, aktywizujące i motywujące do działania w grupie (treningi, warsztaty, piknik, wycieczka edukacyjna) oraz indywidualne (warsztaty, treningi); oglądowa (obserwacja, pokaz, oglądanie instytucji i zabytków); podająca, rejestracji i dokumentowania (fotografowania i filmowania); obrazowania – prezentacje, autoprezentacje; metody oparte na słowie mówionym i pisanym: rozmowy i dyskusje, relacje pisemne; lodołamacze, energizery.

W czasie trwania projektu prowadzono następujące sposoby zbierania informacji:

- **ewaluacja początkowa** – do jej przeprowadzenia wśród młodzieży posłużyła wspólnie opracowana i przeprowadzona ankieta, która pozwoliła na poznanie motywacji udziału uczestników w projekcie, znajomości tematyki i celów projektu, oczekiwań uczestników;
- **codzienna ewaluacja** – obejmowała ocenę ogólną minionego dnia, dokonywaną wieczorem – przed lub po kolacji – na przygotowanych arkuszach zawierających skalę od 1 do 10;
- **ewaluacja konkluzywna i zbiorcza** – podczas spotkania w ostatnim dniu na forum omówione zostały poszczególne aspekty ewaluacji, uczestnicy mieli przestrzeń do wyrażania własnych opinii, a ich efektem było wypełnienie w systemie online ankiety podsumowującej działania.

Przygotowana przez studentów ankieta dla społeczności lokalnej została przeprowadzona podczas Festiwalu:

- **monitoring** – to element ewaluacji, który pozwolił na ocenę stopnia poszczególnych aspektów, osób uczestniczących w działaniach i zadowolenia uczestników z realizacji projektu na podstawie dokonanych ocen.

---

[3] Więcej nt. przebiegu działań w relacji *Projekt 2023 „Pod wspólnym niebem – studenci w Festiwalu Kultury Polsko-Ukraińskiej"*, „Kwadrans Akademicki. Biuletyn Informacyjny Collegium Witelona Uczelnia Państwowa", Rok XXII nr 10(241), październik 2023, s. 8–13. oraz na stronie projektu https://purwm.collegiumwitelona.pl/.

Ankiety ewaluacyjne zostały wypełnione przez wszystkich uczestników projektu, wśród których kobiety stanowiły większość (67%). W grupie polskiej było ich 6, w grupie ukraińskiej – 18, natomiast mężczyzn było 12. Polscy studenci reprezentowali kierunki: pielęgniarstwo, fizjoterapię, pedagogikę, prawo, ratownictwo medyczne, bezpieczeństwo wewnętrzne, zarządzanie, finanse i rachunkowość, informatykę. Ukraińskie dziewczęta studiują na kierunkach historia, psychologia, pedagogika i sztuka, praca socjalna, a 31% z nich przebywało już wcześniej w Polsce, odwiedzając – w ramach wycieczek, odwiedzin rodzinnych, pracy lub innych działań – takie miasta jak Warszawa, Przemyśl, Kraków, Lublin, Częstochowa, Ośno Lubuskie (łącznie 63%) i Legnica (37%). Niektórzy studenci (33%) brali udział w innych projektach (typu Erasmus, Spinaker) oraz w poprzednich edycjach projektu PURWM: w 2022 r. – 36% grupy; w 2021 3%. Dla 67% młodzieży był to pierwszy tego typu projekt. O naszym przedsięwzięciu dowiedzieli się w większości (65%) na własnych uczelniach (od wykładowców lub innych przedstawicieli), od kolegów, koleżanek, w tym osób z poprzednich edycji (35%). Zdecydowanie wszyscy uczestnicy znali cel i założenia projektu, w którym do udziału skłoniła ich chęć integracji i poznania (innych osób, studentów, przyjaciół – 15 osób). Dla 16,6% uczestników istotny okazał się udział i zadowolenie z poprzednich edycji projektu oraz chęć odwiedzenia Legnicy. Tyle samo osób wskazało na zdobycie nowych doświadczeń. Byli również tacy, którzy chcieli poszerzyć swoją wiedzę i poznać nowe miejsca, kulturę, historię, obyczaje Polski i/lub Ukrainy (27,7%). Pojedyncze osoby wskazywały na rozwój osobisty, wspólnie i dobrze spędzony czas, udział wielu kolegów w projekcie. Jeszcze inni podkreślali, że tytuł i harmonogram projektu brzmiał zachęcająco, byli zaciekawieni i chcieli zaprezentować swoje zdolności artystyczne.

Podobne też były oczekiwania wobec projektu. Wśród wymienianych odpowiedzi dominowała integracja polsko-ukraińska (33,3%), nabycie nowej wiedzy o kulturze innego kraju, poznanie architektury i miast oraz wymiana doświadczeń (po 25%). Ponadto studenci oczekiwali ciekawie i miło spędzonego czasu, poszerzenia horyzontów, pozytywnych i dobrych wrażeń i zabawy, ciekawych wycieczek i fajnych atrakcji, dobrego nastroju i miłej atmosfery, komunikowania się w języku polskim i podniesienia poziomu znajomości języka polskiego. Tylko jedna osoba nie miała żadnych oczekiwań.

O tym, czy projekt spełnił oczekiwania studentów, można było się przekonać po dokonaniu analizy odpowiedzi udzielonych w ankietach codziennych ewaluacji, na których zaznaczano w 10 stopniowej skali poszczególne aspekty istotne dla ogólnej atmosfery minionego dnia.

Tabela 1. Codzienna ewaluacja – oceny studentów

Oceniane aspekty	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Ogólna atmosfera w ciągu dnia	9,2	9,2	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,2	9,4	9,4
Wyżywienie	6,4	6,8	7,2	8,4	9,2	9,4	9.2	9,4	9,4	9,6
Pogoda	9,0	9,2	9,2	9,0	9,2	9,4	9,0	9,2	9,2	9,2
Nocleg	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,6	9,4	9,4
Działania – warsztaty	9,2	9,0	9,2	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,2	9,4
Osoby uczestniczące / prowadzące działania / warsztaty	9,4	9,4	9,4	9,2	9,6	9,4	9,4	9,6	9,4	9,4
Zdobyta wiedza	8,8	9,0	9,2	9,4	9,2	9,4	9,2	9,2	9,4	9,4
Zwiedzane obiekty	9,4	9,2	9,4	9,4	9,2	9,4	9,0	9,4	9,0	9,6
Moje samopoczucie	9,6	9,6	9,6	9,6	9,4	9,6	9,6	9,6	9,6	9,8
Zachowanie uczestników	9,4	9,2	9,2	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,6
Ogólna ocena minionego dnia	9,2	9,0	9,4	9,4	9,4	9,6	9,6	9,4	9,4	9,4

Uśrednione wyniki 10-dniowej wizyty przedstawione w powyżej zaprezentowanej tabeli wskazują, że większość aspektów oceniana była przez uczestników wysoko (powyżej 9 punktów w skali ocen). Jedyne niższe oceny dotyczyły wyżywienia (pierwsze cztery dni), jednak później ten element uzyskiwał już wyższe noty. Również wiedza zdobyta w ciągu pierwszego dnia oceniona została nieco niżej, co mogło wiązać się z nieznajomością języka polskiego podczas oprowadzania i poznawania historii uczelni, pierwszego powitalnego spotkania i wizyty w Urzędzie Miasta Legnicy.

Podsumowując projekt w systemie online (36 osób), należy zaznaczyć, że wszyscy studenci brali udział w zaplanowanych działaniach, oceniając sposób ich prowadzenia na poziomie bardzo dobrym (94,1%) i dobrym (5,9%). Dla 70,6% studentów tempo działań było zadowalające. Swoją aktywność podczas warsztatów 82,4% uczestników oceniła wysoko, przy jednoczesnym docenieniu trenerów prowadzących warsztaty (85,3%) i opiekunów grup (97,1%) na bardzo wysokim poziomie. Integracja uczestników projektu przebiegała w opinii 82,4% pomyślnie, tym samym 55,9% studentów uznało, że poznali się bardzo dobrze, podczas gdy 41,2% oceniło ten aspekt na poziomie dobrym.

Najbardziej przypadł go gustu studentom siódmy dzień działań (41,2%) – w tym dniu odbyła się wycieczka edukacyjna – studenci do południa zwiedzali Opactwo Cystersów w Lubiążu, popołudnie spędzili na Ranczo Alpak, kończąc dzień ogniskiem w otoczeniu tych wspaniałych zwierząt. W ocenie 23,5% młodzieży szósty dzień, w którym przebiegał Festiwal Kultury Polsko-Ukraińskiej, był najbardziej udany. Na trzecim miejscu znalazł się dzień dziewiąty, kiedy to podczas warsztatów przebiegających do południa wizualizowali swoje emocje, poznawali możliwości artystyczne i manualne oraz pozawerbalne sposoby komunikacji, natomiast po południu uczestniczyli w kolejnych warsztatach relaksacyjnych i oddechowych, w ramach których nabywali umiejętności stosowania alternatywnych form terapeutycznych redukujących stres i napięcie emocjonalne, wykorzystując metody Tai Chi i Qigong. Ten dzień zakończyła pożegnalna dyskoteka. Dla 8,8% uczestników ciekawy okazał się również dzień VIII (do południa odbyło się spotkanie w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej i warsztaty przeprowadzone przez kadrę Dolnośląskiego Klastra Edukacyjnego, po południu, podczas seminarium, studenci udowadniali, że można pogodzić naukę z działalnością społeczną, dyskutując m.in. o pomocy Ukrainie i wspieraniu uchodźców. Taka sama grupa młodzieży wskazała drugi dzień z warsztatami z zakresu promocji zdrowia i stosowania roślin w profilaktyce (do południa) oraz popołudniową wycieczką edukacyjną po zioła mające zastosowanie w prostych recepturach kosmetycznych.

Z wypowiedzi studentów dotyczących tego, co podobało im się najbardziej w projekcie, najczęściej wymieniane były: integracja z uczestnikami oraz organizacja i przebieg Festiwalu, warsztaty ze szczególnym podkreśleniem zajęć kulinarnych, wizyta na Ranczo Alpak. Pojedyncze wskazania dotyczyły wycieczek i miejsc, które poznali studenci, pozytywnej atmosfery, życzliwości, nowych wrażeń i pozytywnych emocji, nowych znajomości, Zumby, dużej aktywności i dobrej współpracy. Wiele osób podkreślało, iż wszystko bardzo im się podobało (szczególnie dziewczętom z Ukrainy).

Pomimo iż niektóre elementy nie przypadły do gustu uczestnikom (najwięcej wskazań padło na zbyt mało czasu wolnego, niektórzy narzekali na pogodę – szczególnie w pierwszych dniach realizowanych działań, pojedynczym osobom nie podobały się również pewne sytuacje i zachowania niektórych uczestników niesprzyjające integracji oraz przygotowywanie wymyślnych posiłków z drogich składników, które ich zdaniem można było przeznaczyć na lepszy catering lub wyjazdy), projekt w 100% spełnił oczekiwania jego uczestników. Wszyscy też chcieliby wziąć udział w kolejnej edycji projektu.

Wielu studentów wśród pomysłów na kolejne edycje projektu chciałoby, aby odbyła się kolejna edycja i wszyscy mogliby spotkać się ponownie, aby program był nadal bogaty w różne i ciekawe warsztaty (np. sztuki – malarstwo, rzeźba), seminaria, wspólne wykłady polsko-ukraińskie z prezentacjami i dyskusjami na ich temat, wycieczki edukacyjne (do Wrocławia lub innych znanych polskich miejsc, w góry – np. na Śnieżkę z noclegiem), zajęcia sportowe i gry terenowe. Pojawiły się również wypowiedzi dotyczące zwiększenia czasu wolnego, przeprowadzenia projektu w Drohobyczu (Ukraina), a nawet większej selekcji osób zgłaszających się do udziału w projekcie.

Istotnym elementem ewaluacji okazała się ankieta przeprowadzona wśród społeczności lokalnej. Tym razem skupiono się na samym wydarzeniu, jakim był pierwszy Festiwal Kultury Polsko-Ukraińskiej, w którym brało udział łącznie od 550 do 600 osób w części warsztatowej odbywającej się w Rynku, natomiast wieczorne występy zespołu Troye Zillia i Dagadana na Dziedzińcu Akademii Rycerskiej zgromadziły od 250 do 270 osób.

Ankieta zawierała jedynie 8 wątków, a jej celem było uzyskanie odpowiedzi na najważniejsze dla organizatorów pytania: „Czy taka inicjatywa podoba się społeczności?", „Co sądzi ona o Festiwalu?" oraz „Czy uważa, że powinna odbyć się kolejna edycja tego wydarzenia?". Ankietę wypełniły 142 osoby, wśród których 73% stanowiły kobiety. Najwięcej osób było w wieku od 18 do 30 lat (39,4%), w wieku od 61 do 70 lat oraz 31–40 lat (po 16,2%). Wśród ankietowanych nieznacznie przeważała społeczność ukraińska (53,5%). W opinii zdecydowanej większości (90,8%) organizacja Festiwalu była słuszną decyzją, z kolei w pojedynczych przypadkach ankietowani nie potrafili określić swojego zdania lub nie podobała im się ta inicjatywa.

Ci, którzy udzielili odpowiedzi twierdzącej na powyższe pytanie, uzasadniali swoją opinię wieloma różnymi twierdzeniami. Można je jednak podzielić w odniesieniu do organizacji i panującej atmosfery określanych przez 45,77% osób jako: „Bardzo ładnie zorganizowane", „Fajna impreza dwóch narodowości", „Miła atmosfera, jak w domu", „Ciekawy pomysł", „Dobry nastrój, służy pojednaniu", „Dobrze spędzam czas", „Miło jest widzieć, jak ludzie razem się bawią", „Super integracja i społeczność polsko-ukraińska"; do warsztatów i koncertów (35,21%): „Piękny zespół z Ukrainy", „Wystąpienia są bardzo ładne", „Pięknie śpiewają", „Poznałam więcej piosenek ukraińskich", „Super warsztaty", „Robienie wianków, obrazy i sztuka na wysokim poziomie", „Mogłem nauczyć się czegoś nowego", „Smaczne i darmowe jedzenie", „Są pozytywne emocje i coś się dzieje ciekawego", „Dobra rozrywka dla dzieci"; do naszych narodów i Ukrainy (19,01%): „Bo dwa narody mogą się lepiej poznać", „Ponieważ zbliża nasze relacje", „Zbliżenie narodu słowiańskiego", „Łączy nasze narody", „Festiwal potrzebny dla zbliżenia kultur", „Wszystko, co jest powiązane z Ukrainą cieszy moją duszę", „Powinno się obcym pokazywać kulturę i tradycje Ukraińców", „Można wesprzeć walczącą Ukrainę".

Zdecydowana większość społeczności (95%) uznała, że powinna odbyć się kolejna edycja Festiwalu, dodając swoje uwagi, o które została poproszona. Wśród tej grupy osób były takie (24,28%), dla których „Wszystko było super", „Wszystko się bardzo podobało" i twierdzili, że „Powinno być więcej takich imprez" albo że jest to „Bardzo potrzebna inicjatywa". Kilka osób (5,71%) zwróciło uwagę na zbyt mało rozpowszechnione wydarzenie twierdząc, że „Powinno być więcej reklam przed wydarzeniem", „Następnym razem trzeba bardziej rozreklamować Festiwal", „Szybciej informować i bardziej nagłaśniać w mediach". Jeszcze inni (9,28%) dodawali, że powinno być „Więcej wszystkiego", „Więcej narodowej muzyki ukraińskiej", „Więcej warsztatów", „Zapraszać więcej Ukraińców do występów", „Zapraszać instruktorów Zumby", „Więcej sztuki, innych zabaw i stoisk związanych z Ukrainą i jej kulturą". Niektórzy w swoich uwagach podkreślali: „Organizacja

na najwyższym poziomie. Dziewczyny z wiankami są bardzo piękne!", „Życzę tylko czystego nieba nad Ukrainą", „Przez wojnę nie spędzałam dobrze czasu już od roku, a tutaj odpoczęłam i otrzymałam dużo pozytywnych emocji. Dziękuję".

Ankietowani zostali również poproszeni o podanie trzech skojarzeń związanych z Festiwalem. Odpowiedzi pogrupowano na tych, którzy podali je zgodnie z prośbą, tych, którzy wymienili tylko po dwa skojarzenia i po jednym. Zestawienie wszystkich byłoby zbyt obszerne, dlatego z uwagi na ograniczenia podajemy jedynie odpowiedzi pełne – po 3 skojarzenia: – wianki, jedzenie, muzyka; – super atmosfera, przyjemni ludzie, fajne i miłe dziewczyny; – Zeleński, Zeleński, Zeleński; – muzyka, warsztaty, taniec; – taniec, śpiew, jedzenie; – Zelenski, Zelenski, Zelenski; – artyści z Ukrainy, wianki, miła atmosfera; – atmosfera, radość, ciekawie; – Ukraina, pomoc, integracja; – impreza, śmiech, radość; – radość, gwar, potrzeba; – kolor, radość, serdeczność; – uśmiech, zabawa, ciepło; – tradycja, rozrywka, kultura; – szczęście, pomysłowość, dzieci; – dobro, ciepło, serdeczność; – jedność, uśmiech, przyjaźń; – wianki, piosenki, motanki; – muzyka, kwiaty, atrakcje dla dzieci; – radość, chwyta za serce, przyjazna atmosfera; – muzyka, tańce, narodowa twórczość; – przyjaźń, Polska, Ukraina; – dobrze, smaczne jedzenie, fajni ludzie; – przyjaźń, Ukraina, wolontariusze; – kultura, degustacja owoców, wianki; – dobra kuchnia, cudowni ludzie, dobra atmosfera; – Ukraina, stroje narodowe, warsztaty; – fajny relaks, ukraińskie piosenki, miła atmosfera; – dobre warsztaty, fajne piosenki, mili ludzie; – dobra zabawa, przyjaciele, nowa kultura; – muzyka, warsztaty, zabawa; – Ukraina, Polska, pomoc; – piosenki, ubrania, jedzenie; – piękność, patriotyzm, wrażliwość; – muzyka, jedzenie, Ukraina; – muzyka, zabawa, atrakcja; – miło spędzony czas, ładna muzyka, śpiew; – ładnie, fajna muzyka, jedzenie; – menu, muzyka, tańce; – występy sceniczne, ulotki, stragany; – jedzenie, rozrywka, wystąpienia; – zabawa, występy, nowi przyjaciele; – muzyka, wianki, atmosfera; – muzyka, zabawa, konkursy; – jedzenie, kosmetyki, taniec; – muzyka, ludzie, ciekawość; – piosenki, dobre jedzenie, zabawa; – konkursy, radość, jarmark; – medycyna, wianki, atmosfera; – dobra muzyka z Drohobycza, świetne zabawy dla dzieci, świetni wolontariusze; – losy, piwo, kiełbaski; – wesoło, ukraiński język, kwiaty; – wianki, zabawa, integracja; – taniec, śpiew, zabawa; – kwiaty, odpoczynek, muzyka; – przyjaźń, wsparcie, wspólne niebo; – loteria, rozrywka, zabawy; – fajne warsztaty, przyjemny ludzi i fajna atmosfera; – dobra atmosfera, ludzie z talentami, radość; – wianki, muzyka, obrazy; – śpiew, taniec, muzyka; – rozwój, pokój, kultura; – obrazy, muzyka, wianki; – radość, ludzie, wesołość; – zabawa, radość, kultura; – przyjaźń, braterstwo, rozwój; – relacja, radość, pomoc; – wzruszająco, fajnie, przyjemnie; – dobrze, fajni ludzie, piosenki; – wesoło, fajnie, dobrze; – fajnie, jaskrawo, rodzinnie; – dobrze, ładnie, pięknie; – wesoły, edukacyjny, wartościowy; – fajnie, super, dobrze[4].

Podsumowanie

Pomimo intensywnych działań powodujących zmęczenie wśród uczestników projekt po raz kolejny okazał się w pełni zadowalający. Warto na zakończenie podkreślić jego wpływ nie tylko na indywidualny rozwój uczestników, co zostało zaznaczone w pierwszej części relacji, ale także na rozwój Organizacji (Uczelni), m.in: wzmocnienie dotychczasowej współpracy

[4] Pełny zestaw odpowiedzi znajduje się na stronie projektu https://purwm.collegiumwitelona.pl/, zakładka Ewaluacja.

z Partnerami, umożliwienie stworzenia planów dla kolejnych przedsięwzięć, szczególnie w odniesieniu do kolejnej edycji Festiwalu; rozwój współpracy w zakresie promowania wolontariatu, podtrzymywania wypracowanych obyczajów; wzrost liczby ochotników do udziału w planowanych projektach; podjęcie wielowymiarowych działań na rzecz środowiska społecznego w partnerstwie z instytucjami publicznymi i innymi organizacjami; wzmocnienie więzi i współpraca Uczelni z lokalnym środowiskiem społecznym; promocja Uczelni i Partnerów w środowisku lokalnym, regionie oraz na arenie międzynarodowej.

Nie bez znaczenie pozostaje wpływ projektu na pozytywny wizerunek Polski i Ukrainy wśród młodzieży poprzez: ukazanie możliwości współtworzenia przyjaznych warunków do prowadzenia wspólnych działań; poznawanie zaproszonych do udziału w festiwalu indywidualnych artystów i zespołów; stworzenie okazji do dalszego budowania współpracy pomiędzy Partnerami projektu o zasięgu międzynarodowym, ukierunkowanych np. na działania wynikające z aktualnych potrzeb; wzrost świadomości znaczenia Beneficjenta i Partnerów jako instytucji promujących szeroko pojmowaną kulturę polską i ukraińską; wzrost zaufania i zrozumienia roli wzajemnych związków i rozwoju kontaktów polsko-ukraińskich; wzmocnienie pozytywnego wizerunku i roli Rady Ekspertów Społecznych współuczestniczących w planowaniu i realizacji kolejnych przedsięwzięć.

Podobnie jak w poprzednich edycjach realizacja projektu nie byłaby możliwa bez zaangażowania Partnerów, którzy wspierali organizację poszczególnych działań i samego Festiwalu Kultury Polsko-Ukraińskiej: instytucji z ich włodarzami, Rady Ekspertów Społecznych, trenerów prowadzących warsztaty, którym należą się podziękowania za poświęcony czas, wspaniałą, przyjazną atmosferę, życzliwość i współpracę.

Głównymi rezultatami zrealizowanych działań są: folder *Młodzież w projekcie PURWM 2023. „Pod niebem – studenci w Festiwalu Kultury Polsko-Ukraińskiej”*, w którym zamieszczono pocztówki z Polski dedykowane przez uczestników projektu oraz relacja filmowa z przebiegu działań i Festiwalu[5].

Bibliografia

PROJEKT 2023 „Pod wspólnym niebem – Studenci W Festiwalu Kultury Polsko-Ukraińskiej”, „Kwadrans Akademicki. Biuletyn Informacyjny Collegium Witelona Uczelnia Państwowa”, Rok XXII nr 10(241), październik 2023, s. 8–13.

Skwarek B., *Partnerstwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy z Państwowym Pedagogicznym Uniwersytetem im. I. Franki w Drohobyczu w realizacji projektu „Od ziemi Witelona do ziemi Iwana Franki – poznajemy siebie i naszych Partnerów”*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” nr 41(4), Legnica 2021, s. 105–113.

Skwarek B., *Potencjał obszaru naukowo-badawczego a możliwości współpracy na arenie międzynarodowej. Rozwiązania aktywizujące środowisko akademickie i społeczności lokalnych na przykładzie partnerskich projektów* [w:] *Спадщина Івана Франка в кон-*

[5] Rezultaty w wersji elektronicznej zamieszczone są na stronie projektu https://purwm.collegium-witelona.pl/, zakładka Rezultaty.

тексті досліджень проблем історії, культури і музеєзнавства від найдавніших часів до сучасності, Пóсвіт, Нагуєвичі-Дрогобич 2021, УДК 821.161.2.09(092)Фра, С 71.

Skwarek B., *Realizacja projektu „Pamiętamy i działamy – wolontariusze śladami historii i jej bohaterów"*, „Zeszyty Naukowe Collegium Witelona" nr 44(3), Legnica 2022, s. 129–137.

Skwarek B., *Realizacja projektu „Potencjał i walory ziemi Witelona – od zwiedzania do działania" w partnerstwie z Państwowym Pedagogicznym Uniwersytetem im. Iwana Franki w Drohobyczu i Starostwem Powiatowym w Legnicy*, „Zeszyty Naukowe Collegium Witelona" nr 43(2), Legnica 2022, s. 115–122.

Skwarek B., *Wzmacnianie współpracy polsko-ukraińskiej na polu naukowo-badawczym na przykładzie zrealizowanego projektu sfinansowanego ze środków Fundacji PZU*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy" nr 36(3), Legnica 2020, s. 95–99.

https://purwm.collegiumwitelona.pl/, zakładki: Ewaluacja, Rezultaty.

SUMMARY

Beata Skwarek, Iryna Lozynska

Implementation of an international project within the framework of the Polish-Ukrainian youth exchange council as a result of a partnership activating the academic community and the local community

This article constitutes a report on the implementation of the project „Under the common sky –students in the Festival of Polish-Ukrainian Culture" covering the visit of a Ukrainian group in Legnica, Poland, from the 28th August to 6th September, 2023, which was attended by 36 students (18 from Ukraine and 18 Polish ones) studying diverse fields at various faculties. Cooperative activities were carried out using active methods of non-formal education and with the involvement of the local community, including the Council of Social Experts established in 2021.

Key words: project, students, social environment, cooperation.